

College informatiebrief

Onderwerp: Voortgang moestuinonderzoek PFOA

Datum: 21 september 2021

Portefeuille E.P.E. Goverde

Op 4 juni 2021 heeft het RIVM de uitkomsten van de herbeoordeling van de moestuinonderzoeken uit 2017 gepubliceerd. Deze herbeoordeling was nodig omdat de European Food Safety Authority (EFSA) de risicogrenswaarden voor PFOA (en 3 andere PFAS-stoffen) aanzienlijk had aangescherpt. Op grond van de herbeoordeling heeft het RIVM haar advies voor moestuinen binnen de straal van 1 km van de fabrieken aangescherpt en adviseert uit voorzorg geen groente en fruit uit de eigen moestuin te eten.

Voor moestuinen buiten deze straal was geen advies mogelijk. De concentraties waren in het eerdere onderzoek niet meetbaar (lager dan de 'detectielimiet'). Om moestuineigenaren op grotere afstand van de fabrieken een gedegen en betrouwbaar advies te geven over het veilig gebruiken en consumeren uit eigen moestuin is daarom aanvullend onderzoek nodig. Dit is bovendien mogelijk omdat inmiddels de meettechnieken sterk zijn verbeterd.

Voortgang moestuinonderzoek

Bij de berichtgeving op 4 juni 2021 is het vervolg onderzoek naar PFOA in gewassen reeds aangekondigd. De afgelopen periode is dit onderzoek vormgegeven. Wij werken samen met de gemeenten Dordrecht, Papendrecht en Molenlanden en ook experts van o.a. RIVM en Arcadis zijn hierbij betrokken. Daarnaast is regelmatig afgestemd met de moestuineigenaren.

Opzet van het onderzoek

Allereerst is het onderzoek veel uitgebreider opgezet dan in 2017. Met meer monsters (ruim 700 tegen 82 in 2017), maar ook met meer geografische spreiding en verschillende afstanden t.o.v. de fabriek. Daarbij wordt ook een moestuin in de Hoeksche Waard als referentie meegenomen. Verder worden monsters genomen van bodem en irrigatiewater. Daarmee kan het RIVM de relatie PFOA/GenX in bodem-gewas en in water-gewas beter leggen. Met al deze data kan het RIVM op een wetenschappelijk goed onderbouwde wijze conclusies trekken en zorgvuldige adviezen geven. Hierbij komt veel meer informatie beschikbaar over PFOA in moestuinen op grotere afstanden van de fabrieken en kan ook het advies voor de moestuinen binnen een straal van 1 km herbekeken worden op basis van hernieuwde analyses.

Stand van zaken

Belangrijk punt voor de planning is dat we moestuineigenaren helderheid willen geven vóórdat het 'seizoen 2022' volgend jaar van start gaat. Dit betekent dat deze zomer bemonstering moest plaatsvinden (vanwege oogstseizoen). Stap 1 van het onderzoek, de bemonstering, is gezien deze urgentie reeds gestart en bevindt zich in een afrondende fase. De bemonstering verloopt voorspoedig, met name dankzij de uitstekende medewerking van de moestuineigenaren. Wij zijn hen hier zeer erkentelijk voor.

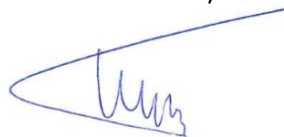
Stap 2 van het onderzoek bestaat uit het verwerken en analyseren van alle monsters en daarover rapporteren en adviseren door het RIVM. Dit is gepland in het 4e kwartaal van 2021 met afronding in het 1e kwartaal van 2022.

Onderzoekskosten

De PFAS problematiek speelt landelijk. Dit onderzoek is door de uitgebreide opzet niet alleen belangrijk voor onze inwoners, maar heeft een bredere relevantie. We zijn als vier samenwerkende gemeenten daarom met de ministeries van VWS en I&W en de Provincie in gesprek over een bijdrage in de onderzoekskosten. Daarnaast is er een aanvraag ingediend voor een subsidie via de Speciale Uitkering voor buitensporige verontreinigingen door PFAS (SPUK regeling). Hoewel er nog geen harde toezeggingen of beschikkingen zijn afgegeven, verwachten wij een aanzienlijke bijdrage te ontvangen voor het onderzoek. Hierover komt naar verwachting eind oktober meer duidelijkheid. In het meest ongunstige scenario draaien de vier gemeenten alsnog op voor alle onderzoekskosten. Hoewel wij dit dus niet verwachten, zou de bijdrage van Sliedrecht dan kunnen neerkomen op circa € 100.000. In dat geval zou het niet gaan lukken om het volledige bedrag op te vangen binnen het (bestaande resp. te begroten) budget voor het dossier Chemours/DuPont in 2021 en 2022. In dat onverhoopte geval zal de raad om extra middelen worden gevraagd. De urgentie en het belang van het onderzoek voor onze inwoners is dusdanig groot dat het, in afwachting van genoemde mogelijke bijdragen, (tijdelijk) stilleggen van het onderzoek geen optie is.

De komende periode blijven wij u informeren over de voortgang van het moestuinonderzoek.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Sliedrecht,
De secretaris, De burgemeester,

N.H. Kuiper mca mcm

mr. drs. J.M. de Vries